SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 234/04-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. februára 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Eduarda Bárányа a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť SMERu - sociálnej demokracie, so sídlom B. (predtým Okresného výboru Strany demokratickej ľavice, so sídlom Č.), zastúpenej advokátom JUDr. M. S., Advokátska kancelária, Č., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 p o r u š i l právo SMERu - sociálnej demokracie, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. SMERu - sociálnej demokracii p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca p o v i n n ý mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. SMERu - sociálnej demokracii p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 14 269 Sk (slovom štrnásťtisícdvestošesťdesiatdeväť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť jeho advokátovi JUDr. M. S., Č., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 9. decembra 2004 č. k. I. ÚS 234/04-10 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Okresného výboru Strany demokratickej ľavice, so sídlom Č., t. č. SMER - sociálna demokracia, so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1. 1. Dňa 21. februára 2005 bolo ústavnému súdu doručené nasledovné oznámenie sťažovateľa:

„Oznamujeme Vám, že na základe rozhodnutia Ministerstva vnútra SR č. j. VVS/1-1290/1990 zo dňa 11. 01. 2005 došlo k výmazu politickej strany Strana demokratickej ľavice zo zoznamu politických strán a politických hnutí. Nakoľko politická strana zanikla zlúčením s politickou stranou SMER prešli všetky práva a povinnosti zaniknutého subjektu na jeho právneho nástupcu v zmysle ustanovenia § 13 ods. 4 zák. 424/1991 Z. z.

Právnym nástupcom zaniknutého subjektu Strany demokratickej ľavice a teda aj navrhovateľa Okresný výbor, Strana demokratickej ľavice, Č. je SMER – sociálna demokracia, so sídlom B.

V dôsledku týchto skutočností navrhujeme zmenu účastníkov na strane navrhovateľa v zmysle ustanovenia § 31a zákona č. 38/1993 Z. z. v spojitosti s ust. § 92 ods. 2 OSP. Právnym nástupcom na strane navrhovateľa je SMER – sociálna demokracia, so sídlom B., s tým, že k porušeniu základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov došlo a žiadame, aby Ústavný súd rozhodol:

Okresný súd v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 porušil základné práva SMER – sociálna demokracia, so sídlom B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Okresnému súdu v Čadci sa v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

SMERu – sociálna demokracia, so sídlom B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk (slovom jednostotisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Čadci povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

1. 2. Sťažovateľ - na základe skutočností uvedených v bode 1. 1 časti I tohto nálezu - sa domáhal, aby do konania namiesto doterajšieho účastníka vstúpil SMER - sociálna demokracia, B.

Podľa § 107 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom (...). Keďže v danom prípade došlo dňa 11. januára 2005 k výmazu Strany demokratickej ľavice zo zoznamu politických strán a politických hnutí a pretože táto politická strana zanikla zlúčením s politickou stranou SMER - sociálna demokracia, na ktorú prešli všetky práva a povinnosti zaniknutého subjektu, ústavný súd po zmene účastníkov konania pokračoval v konaní s právnym nástupcom zaniknutého subjektu.

1. 3. Zo sťažnosti vyplynulo, že: *«Sťažovateľ sa svojím návrhom zo dňa 20. 09. 2001 a doručeným na Okresný súd v Čadci dňa 21. 09. 2001 domáhal určenia neplatnosti zmluvy. (...) Sťažovateľ vidí porušenie svojho ústavného práva v neprimeraných časových prieťahoch spôsobených nečinnosťou súdu a to najmä:*

- *v čase od 16. 08. 2002 kedy bol okresnému súdu doručený upravený a rozšírený návrh navrhovateľa do doručenia uznesenia Okresného súdu v Čadci 4 C 489/01 z 07. 10. 2003 (?) dňa 04. 03. 2003, kedy Okresný súd v Čadci po dobu vyše šiestich mesiacoch nekonal*
- *v čase od marca 2003 do augusta 2003, kedy bolo uznesenie Okresného súdu v Čadci 4 C 489/01 z 31. 03. 2003 doručené navrhovateľovi po viac ako štyroch mesiacoch od jeho vynesenia*
- *v čase od podania odvolania proti uzneseniu Okresného súdu v Čadci 4 C 489/01 z 31. 03. 2003 dňa 07. 08. 2003 do februára 2004, súd po viac ako šiestich mesiacoch predložil vec odvolaciemu súdu*
- *v čase od odpovede navrhovateľa z 27. 07. 2004 na žiadosť súdu do podania tejto sťažnosti, kedy súd napriek žiadosti z 05. 08. 2004 a urgencii z 02. 09. 2004 už dva mesiace nekoná.*

Vo veci sa od podania návrhu dňa 21. 09. 2001 po podanie ústavnej sťažnosti t. j. už vyše troch rokov ešte nekonalo čo i len jedno pojednávanie. V priebehu troch rokov súd nevykonal žiaden úkon, ktorý by sa bezprostredne dotýkal právnej stránky samotného predmetu konania a tak prispel k rozhodovaniu a rozhodnutiu veci.

Podaným žalobným návrhom sa sťažovateľ- navrhovateľ domáhal voči odporcovi VEGA družstvo, Č. určenia neplatnosti zmlúv, ako predmetu konania, ktorý sa osobitným spôsobom nelíši od právnych vecí obdobného druhu. Spoločne s návrhom boli predložené všetky doklady na preukázanie skutočností tvrdených navrhovateľom a navrhovateľ promptne reagoval na akékoľvek výzvy, resp. žiadosti zo strany súdu.

Napriek tomu, že konaniu nebránila žiadna zákonná prekážka súd až po viac ako šiestich mesiacoch pripustil rozšírenie návrhu o odporcov v 2. - 4. rade, aby vzápätí rozhodol o zastavení celého konania z dôvodu zániku odporcu. K zjavným prieťahom v konaní došlo aj v prípade, keď uznesenie OS v Čadci 4 C 489/01 z 31. 03. 2003 bolo

doručené navrhovateľovi po viac ako štyroch mesiacoch. V tejto súvislosti boli konštatované prieťahy i zo strany predsedníčky okresného súdu. (...)

V súčasnosti sa po podaní správy okresnému súdu sťažovateľ žiadosťou o nariadenie pojednávania z 05. 08. 2004 a urgenciou z 02. 09. 2004 márne domáha vo veci konania, ktorému nebránia žiadne zákonné prekážky.

Keďže „k zbytočným prieťahom v súdnom konaní môže dôjsť nielen samotným nekonaním príslušného súdu, ale aj takou činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania vo veci, s ktorou sa obrátil na súd" (I. ÚS 89/99) možno celé obdobie trvania súdneho konania sp. zn. 4 C 489/01, poznamenané zbytočnými prieťahmi vnímať ako nečinnosť Okresného súdu v Čadci. (...)

Sťažovateľ žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk, pričom tento nárok odôvodňuje predovšetkým dĺžkou konania, ktoré sa vedie už od roku 2001 a napriek tomu po troch rokoch od podania návrhu je vec de facto len na počiatku. Takéto nekonanie súdu vzbudzuje u sťažovateľa nedôveru v systém fungovania spravodlivosti a nezávislosti súdnictva, obmedzuje ho významným spôsobom v realizácii jeho činnosti a tým diskriminuje voči ostatným subjektom pôsobiacim v oblasti politického života. Právoplatne neukončeným konaním trvá stav právnej neistoty a to za situácie, keď má sťažovateľ právny i faktický záujem o nakladanie s nehnuteľnosťou a jej účelným využívaním k svojej činnosti, nakoľko táto má pre stranu význam z hľadiska jej predchádzajúceho vývoja.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. A. P., listom z 31. januára 2005 sp. zn. Spr. 1/2005-ÚS a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 11. februára 2005.

2. 1. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„Dňa 21. 9. 2001 sťažovateľ (v konaní 4 C 489/01 žalobca) podanou žalobou voči odporcovi označeného ako VEGA družstvo Č. sa domáhal určenia neplatnosti hospodárskej zmluvy 1/91 z 15. 1. 1991 uzatvorenej medzi OV KSS Č. a Vega Č. Súd v období od 31. 10.

2001 do 5. 4. 2002 riešil procesné otázky – námietky zaujatosti 3 sudcov – keď po doriešení tejto otázky spis bol mnou pridelený v zmysle platného rozvrhu práce Mgr. Š. V období od 15. 11. 2001 do 21. 1. 2002 sa spis nachádzal na KS v Žiline vzhľadom na v tej dobe platnú právnu úpravu o vylúčení – potvrdzujem tú skutočnosť, že od predloženia upraveného a rozšíreného návrhu do doručenia uznesenia Okresného súdu v Čadci z 7. 10. 2003 uplynula doba ako sa uvádza v sťažnosti. Som ale toho názoru, že súd ani v tomto období nečinný nebol, nemožno tvrdiť, že vôbec nekonal, keď procesným úkonom (čl. 32) pripustil rozšírenie účastníkov konania na strane žalovaných, nariadil doručiť uznesenia, žiadal vyjadrenie k návrhu od označených odporcov, žiadal výpis z obchodného registra na zistenie kto je právnym nástupcom odporcu. Procesné úkony vykonané v tomto rozsahu úzko súviseli s vedením konania.

Potvrdzujem, že uznesenie 4 C 489/01 zo dňa 31. 3. 2003 bolo kanceláriou súdu expedované 5. 8. 2003. V rámci výkonu dohľadu zistila som nedostatočnú činnosť asistentky senátu, čo som neskoršie riešila aj disciplinárne, tá istá skutočnosť platí aj pre obdobie v čase od 7. 8. 2003 do februára 2004.

Nesúhlasím, že v období od 27. 7. 2004 súd doposiaľ nekoná – vykonal viac procesných úkonov spojených s vedením konania a stanovil termín pojednávania na 21. 2. 2005.

Nesúhlasím s výškou požadovaného finančného zadosťučinenia žiadanú v sume 100.000,- Sk z nasledovných dôvodov:

- *v období od 21. 9. 2001 do 5. 4. 2002 sú nemohol konať – jedná sa o nútenú nečinnosť zapríčinenú riešením námietok zaujatosti, ktoré boli riešené bez prieťahov,*
- *žalobca až dňa 16. 8. 2002 podal rozšírený žalobný návrh, keď v odôvodnení (viď na čl. 29) uvádza, že žalovaný dňa 26. 4. 2002 po podaní žaloby zanikol a bol vymazaný z obchodného registra – zároveň označil aj právnych nástupcov, preto tvrdím, že pre objektívne stanovenie lehoty z hľadiska posúdenia dĺžky konania je objektívne vychádzať od 16. 8. 2002. Dávam súhlas k tomu, aby vec bola prerokovaná bez konania ústneho pojednávania. (...)“*

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol:

„Okresný súd v svojom stanovisku uvádza, že od predloženia upraveného rozšíreného návrhu do doručenia uznesenia Okresného súdu v Čadci z 07. 10. 2003 uplynula doba ako sa uvádza v sťažnosti, avšak je toho názoru, že súd ani v tomto období nečinný nebol a nemožno tvrdiť, že vôbec nekonal, keď procesným úkonom pripustil rozšírenie účastníkov konania na strane žalovaných.

Okresný súd zrejme nepochopil, o čo pri sťažnosti o prieťahoch ide, keď sme namietali porušenie ústavného práva i v tej súvislosti, že od 16. 08. 2002, kedy došlo k rozšíreniu žalobného návrhu (úprava a rozšírenie návrhu bolo potrebné preto, že z dôvodu nečinnosti súdu medzitým došlo k zániku pôvodného odporcu likvidáciou a následnému prevodu nehnuteľnosti) a pripustenie rozšírenia návrhu bolo súdom vykonané až 07. 10. 2003, t. j. po viac ako 10. mesiacoch od rozšírenia návrhu a v tomto období súd nekonal a nevykonal žiadne úkony, ktoré by smerovali k rozhodnutiu vo veci.

Pokiaľ súd v svojom vyjadrení tvrdí, že od 27. 07. 2004 súd konal a vykonal viac procesných úkonov spojených s vedením konania, tak toto nie je ničím zdokumentované a súd stanovil termín pojednávania na 21. 02. 2005 – až po podaní ústavnej sťažnosti dňa 14. 12. 2004, a to napriek dvom urgenciám z 05. 08. 2004 a z 02. 09. 2004, na ktoré vôbec nereagoval.

Keďže za obdobie troch rokov od podania návrhu z 21. 09. 2001 súd nekonal a nevytýčil pojednávanie, ktoré by smerovalo k rozhodnutiu, považujeme sťažnosť za dôvodnú a žiadame jej vyhovieť.

Zároveň oznamujeme Ústavnému súdu SR, že nežiadame vo veci vykonať ústne pojednávanie vzhľadom na povahu predmetu konania.

Uplatňujeme si trovy právneho zastúpenia v sume 14 189,- Sk – za 3 úkony (dva úkony po 4 534,- Sk – podľa § 13 ods. 8 Vyhl. MS SR 163/2002 Z. z.: prevzatie a príprava zastúpenia, návrh na začatie konania, 2 x režijný paušál po 136,- Sk, DPH 19 % 1 723,- Sk, plus jeden úkon 2 501,- Sk – vyjadrenie k stanovisku OS z 11. 02. 2005 – podľa § 11 ods. 2 Vyhl. MS SR 655/2004 Z. z. 1 x režijný paušál 150,- Sk, DPH 19 % 475,- Sk).“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 489/01:

Dňa 21. septembra 2001 podal sťažovateľ na okresnom súde žalobný návrh *„na určenie neplatnosti zmluvy“* proti VEGA družstvu, so sídlom Č. (ďalej len „odporca“).

Dňa 31. októbra 2001 dala konajúca sudkyňa úpravou kancelárii súdu pokyn, aby predložila spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len krajský súd) so žiadosťou o jej vylúčenie z prejednávanej veci z dôvodu predpojatosti.

Dňa 15. novembra 2001 bol spis z uvedeného dôvodu predložený krajskému súdu.

Dňa 21. januára 2002 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Nc 372/01, ktorým bola sudkyňa vylúčená z prejednávania danej veci.

Dňa 5. februára 2002 dala sudkyňa úpravou kancelárii pokyn, aby bolo uznesenie o jej vylúčení doručené právnemu zástupcovi sťažovateľa.

Dňa 11. februára 2002 bol spis predložený predsedníčke okresného súdu na prikázanie veci inému sudcovi. Vec bola prikázaná JUDr. V.

Dňa 12. marca 2002 JUDr. V. predložila spis predsedníčke súdu na pridelenie veci inému sudcovi z dôvodu jej zaujatosti.

Dňa 19. marca 2002 bol spis pridelený JUDr. P.

Dňa 3. apríla 2002 JUDr. P predložila spis predsedníčke súdu na pridelenie veci inému sudcovi z dôvodu jej zaujatosti.

Dňa 5. apríla 2002 bol spis pridelený JUDr. Š.

Dňa 15. mája 2002 konajúci sudca vyzval sťažovateľa, aby predložil výpis z obchodného registra ohľadom odporcu.

Dňa 16. augusta 2002 právny zástupca sťažovateľa doručil súdu upravený návrh na rozšírenie žalobného návrhu proti odporcom 2. M. H. zo Ž., 3. A. V. z K. N. M. a 4. M. R. z T.

Dňa 3. marca 2003 si súd vyžiadal výpis z obchodného registra ohľadom právneho nástupcu odporcu v 1. rade.

Dňa 10. marca 2003 odporca v 4. rade doručil súdu žiadosť o doručenie žalobného návrhu, aby sa k nemu mohol vyjadriť.

Dňa 20. marca 2003 bol doručený súdu výpis z obchodného registra ohľadom odporcu v 1. rade.

Dňa 31. marca 2003 bolo doručené súdu vyjadrenie odporcov v 2. až 4. rade k žalobnému návrhu.

Dňa 31. marca 2003 vydal súd uznesenie č. k. 4 C 489/01-44, ktorým konanie zastavil.

Dňa 7. augusta 2003 sťažovateľ doručil súdu odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.

Dňa 7. októbra 2003 sudca vydal uznesenie č. k. 4 C 489/01-32, ktorým pripustil rozšírenie návrhu sťažovateľa.

Dňa 3. februára 2004 bolo súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k podaniu odporcov z 31. marca 2003.

Dňa 26. februára 2004 dal konajúci sudca úpravou kancelárii pokyn, aby preložila spis krajskému súdu.

Dňa 27. februára 2004 bol spis predložený krajskému súdu.

Dňa 15. marca 2004 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcov v 2. až 4. rade.

Dňa 4. mája 2004 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Co 106/04, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu z 31. marca 2003 a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

Dňa 10. mája 2004 dal konajúci sudca úpravou kancelárii pokyn, aby vyžiadala od účastníkov potrebné doklady.

Dňa 1. júla 2004 správa katastra doručila súdu vyžiadané doklady.

Dňa 23. júla 2004 doručil právny zástupca sťažovateľa súdu žiadané informácie.

Dňa 14. septembra 2004 dal konajúci sudca úpravou kancelárii pokyn, aby vyzvala sťažovateľa na predloženie hospodárskej zmluvy, delimitačného protokolu a opakovane aj príslušnú správu katastra a právneho zástupcu odporcov v 2. až 4. rade na doručenie vyžiadaných listín.

Dňa 18. novembra 2004 právny zástupca odporcov v 2. až 4. rade doručil súdu žiadané listiny.

Dňa 30. novembra 2004 správa katastra tak tiež doručila súdu žiadané listiny.

Dňa 14. decembra 2004 dal konajúci sudca úpravou kancelárii pokyn na vytýčenie pojednávania na 21. február 2005.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované

v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o neplatnosť zmluvy vedenom pod sp. zn. 4 C 489/01, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako žalobca, došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto občianskoprávneho konania, ktoré trvá viac než dva roky a osem mesiacov, podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmavanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v určitých obdobiach v posudzovanej veci opakovane nečinný, resp. jeho postup nevykazoval vždy znaky plynulého a efektívneho konania, jeho úkony nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ vo veci určenia neplatnosti zmluvy nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). To sa týka i rozhodovania súdu o návrhu na pripustenie ďalších účastníkov do konania, ktoré mu trvalo najmenej jedenásť mesiacov (od 16. augusta 2002 do 7. októbra 2003). Aj samotná predsedníčka okresného súdu uviedla, že *„potvrdzujem, že uznesenie 4 C 489/01 zo dňa 31. 3. 2003 bolo kanceláriou súdu expedované 5. 8. 2003. V rámci výkonu dohľadu zistila som nedostatočnú činnosť*

asistentky senátu, čo som neskoršie riešila aj disciplinárne, tá istá skutočnosť platí aj pre obdobie v čase od 7. 8. 2003 do februára 2004“. Uvedené nedostatky plynulosti konania by však samy osebe neznamenali porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ale kvalitu porušenia tohto ústavného práva nadobudli v kontexte celkovej takmer štyri a pol ročnej dĺžky konania, počas ktorej nebolo vydané rozhodnutie vo veci samej. K uvedeným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk, pričom *„tento nárok odôvodňuje predovšetkým dĺžkou konania, ktoré sa vedie už od roku 2001 a napriek tomu po troch rokoch od podania návrhu je vec de facto len na počiatku. Takéto nekonanie súdu vzbudzuje u sťažovateľa nedôveru v systém fungovania spravodlivosti a nezávislosti súdnictva, obmedzuje ho významným spôsobom v realizácii jeho činnosti. (...)“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 20 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 14 269 Sk z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti zo 4. októbra 2004 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 11. februára 2005). Za dva úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena v sume po 4 534 Sk a k tomu dvakrát náhrada režijného paušálu po 136 Sk a za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2005, patrí odmena v sume 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk (§ 13 ods. 8, § 19 ods. 3, § 24 ods. 3 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 11 991 Sk, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 2 278,30 Sk, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľka predstavujú celkove zaokrúhlene sumu 14 269 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. februára 2005